

Implementering af Borgerstyrede budgetter (B)

Sagsfremstilling

3. Implementering af Borgerstyrede budgetter (B)

Sagsnr.: 330-2014-32179

Dok.nr.: 330-2015-33876

Åbent

Kompetence: Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget

Beslutningstema

Udvalget skal beslutte, hvilke kriterier og rammer, der skal gælde for implementeringen af borgerstyrede budgetter.

Baggrund

Udvalget har på mødet den 5. januar 2015 haft en indledende drøftelse af formålet og mulige modeller for borgerstyrede budgetter, som er en udmøntning af budgetforliget for 2015. Udvalget var på daværende tidspunkt positive overfor, at de tre lokalområder som minimum skal prioriteres til at arbejde med borgerstyrede budgetter.

Klassisk borgerstyret budgettering er en proces i flere lokalområder eller i en hel kommune, hvor samtlige borgere inviteres til at udvikle ideer til udvikling eller forbedringer af et område. Det er borgerne, der beslutter hvilke initiativer, der skal iværksættes i deres lokalområde, og det er borgerne selv der sikrer, at det sker. Finansieringen af initiativerne sker via budgettet, som er afsat til "borgerstyrede budgetter".

Processen forløber sådan, at borgere udvikler ideer til, hvad beløbet skal bruges til. Kommunen støtter dem med at realitetstjekke ideerne og formulere dem som konkrete projektforslag. Dernæst kan alle borgere i det pågældende område møde op på et givet tidspunkt og stemmer på de foreslåede projekter, og der sker derved en prioritering af forslagene. Endelig udmøntes de afsatte budgetmidler til de projekter, der får flest stemmer og projekterne gennemføres af de lokale initiativtagere. Det er altså forslagsstillerne, som får flest stemmer til deres projektforslag, der påtager sig at gennemføre projektet.

Borgerstyrede budgetter er en direkte demokratisk proces, hvor borgere involveres i budgetmæssige prioriteringer og beslutninger, der påvirker deres liv og dagligdag. Det er en metode til at inddrage og engagere borgere for derigennem at aktivere de ressourcer, borgerne besidder og opnå bedre beslutninger med større opbakning og bedre forankring. Processerne omkring borgerstyret budgettering giver borgerne et meningsfyldt rum for som samfundsborgere at tage aktiv del i demokratiet til gavn for lokalsamfundet. Borgerstyrede budgetter handler således om at skabe mere deltagelse, ved at borgerne selv administrerer og prioriterer pengene. Deltagelse skaber ejerskab, og ejerskabet gør borgerne til en del af løsningen, frem for blot modtagere af løsninger.

Der er i 2015 afsat 700.000 kr. og i de følgende år 500.000 kr. til borgerstyrede budgetter. Initiativet og beløbet har ikke konsekvenser for den eksisterende landdistriktsudviklingspulje, som lokalrådene hidtil (og derfor fortsat) kan ansøge.

Erfaringer fra andre lande og andre kommuner, hvor man har afprøvet borgerstyrede budgetter, viser at metoden kan bidrage til:

- At borgernes engagement og forståelse for prioriteringer og den demokratiske proces øges
- At borgerne oplever et større ansvar i forhold til anvendelse af de offentlige midler og for at passe på deres område
- At borgerne oplever større relevans og effektivitet i beslutninger og investeringer fra kommunen
- At tilliden og lokaldemokratiet øges både mellem borgerne og mellem borgerne og kommunen, ved at potentielt flere borgere involveres i beslutningsprocesserne.

Implementeringsproces

Der forventes en hurtig igangsættelse efter den politiske behandling. Udgangspunktet er, at de bevilgede midler i udgangspunktet skal anvendes inden for kalenderåret 2015.

En typisk proces vil igennem følgende faser:

- Udarbejdelse af informationsmateriale samt kommunikationsplan
- Tilpasning af idé- og afstemningsprocessen i de udvalgte områder
- Information, markedsføring og planlægning
- Pressedækning og afholdelse af de første borgermøder i områderne
- Fortsatte borgermøder og begyndende realitetsvurderinger (se senere)
- Realitetsvurderinger i det mulige omfang
- Afstemninger og projektering
- Udførelse og løbende rapportering
- Evaluering og proces for "år 2"
- Opfølgning på resultater i lokalrområderne og pressedækning

Retligt grundlag

Styrelsesvedtægterne.

Handlemuligheder

Der er tre forskellige temaer indenfor hvilke, udvalget har handlemuligheder og skal træffe beslutninger:

1.

Udvalget skal tage beslutning til, hvilke lokalområder der i 2015 skal være en del af initiativet omkring borgerstyrede budgetter.

Udvalget tilkendegav på mødet den 5. januar 2015, at de tre lokalområder, der har arbejdet med borgerdreven innovation skal tilgodeses ved udvælgelse af områder, der skal arbejde med borgerstyrede budgetter.

Center for HR og Udvikling gør opmærksom på, at borgerstyrede budgetter implementeres i Slagelse Kommune i året efter, at borgerdreven innovation er igangsat i 3 politisk prioriterede områder: Hejninge-Stillinge-Havrebjerg, Bisserup-Rude-Venslev samt i Hashøj NV (Slotsbjergby-Gerlev-Sludstrup-Lundforlund). 6 lokalråd i 3 områder har således gennem et lille års tid bidraget aktivt til arbejdet med Slagelse Kommunes innovationsmodel med henblik på ide-generering og mobilisering af flest mulige borgere på tværs af de udvalgte områder.

Rigtig mange borgere (400-500) har deltaget i stormøder med deres ideer og ønsker til udvikling, og 2 af de udvalgte områder forventes at afslutte deres arbejde med en Lokal Udviklings Plan (LUP) (forventeligt medio 2015).

2.

Herudover skal udvalget tage beslutning til, om yderligere områder skal arbejde med borgerstyrede budgetter. På Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalgets nytårskur med lokalrådene den 15. januar 2015 blev der præsenteret ideer om frivillig drevet udvikling af lokale kraftcentre med afsæt i områder, der arbejder med borgerdreven innovation. Det er muligt for udvalget at tilgodese også de nye områder, der arbejder med borgerdreven innovation med midler fra borgerstyrede budgetter. Center for HR og Udvikling forventer at igangsætte nye lokalområder med borgerdreven innovation efter sommerferien. Det betyder, at der vil kunne køre yderligere borgerstyrede budgetter i andet halvår af 2015.

3.

Udvalget skal tage beslutning til kriterier for, hvad midlerne bag borgerstyrede budgetter kan bruges til. Center for HR og Udvikling har følgende forslag:

Kriterier for valgbare forslag

Uanset lokalområde vil der gælde de samme kriterier for, at et forslag kan være valgbart:

- Give størst mulig fælles gavn
- Gerne have blivende værdi i området
- Fremme fællesskabet og den generelle udvikling i området

- Kunne gennemføres af forslagsstilleren/forslagsstillerne (meget gerne sammen med en gruppe medborgere)
- Være stillet af en i området bosiddende borger på min. 18 år, som kan og vil påtage sig ansvaret for løbende afrapportering til administrationen
- Forudsætning at resultatet fremlægges ved dialogmøde mellem Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget og lokalrådene.

Kriterier for realitetsvurdering af forslagene fra de kommunale fagcentre

Det vil være væsentligt for en meningsfuld afstemningsproces, at ideerne undergår en faglig realitetsvurdering, før der stemmes om dem. Følgende vil skulle vurderes:

- Er ideen lovlig
- Er ideen uden skade for natur, andre borgere eller virksomheder i kommunen
- Er forslagsstilleren villig til at opfylde de anviste rapporteringskrav

Realitetsvurderingen indebærer desuden en faglig rådgivning, hvis ideen/projektet skulle være ulovlig, således at den eventuelt/om muligt kan tilpasses lovgivningen og dermed blive valgbar.

Vurdering

Center for HR og Udvikling vurderer det hensigtsmæssigt at videreføre det allerede igangsatte borgerdrevne arbejde med at give borgerne i de 3 udvalgte områder mulighed for at arbejde med borgerstyret budgettering. Dette vil understøtte det strategiske fokus på landdistriktsudviklingen, på forståelsen af de politiske beslutningsprocesser, og på en udvikling på tværs af de små landsbyer og lokalområder.

I forhold til den borgerstyrede budgetteringsproces, vil den i de 3 områder skulle tilpasses, så idéudviklingen ikke starter forfra, men bygger videre på den idéudvikling, som allerede er sket i de 3 områder. Derudover vil det stadig være muligt at lancere nye ideer/tiltag, som kan indgå i den pulje af forslag, som der skal præsenteres og stemmes om.

Derudover vurderer Center for HR og Udvikling det hensigtsmæssigt, at udvalget udpeger yderligere 2 områder, som er motiveret for at arbejde med borgerdrevne innovationsprocesser og hen imod lokale kraftcentre.

Udvælgelsen af 2 nye områder vil med fordel kunne understøtte ønsket om en udvikling på tværs af små landsbyer og små lokalråds-områder, samt i det hele taget en organisering af landdistrikterne, som fremmer både de helt små og lokale tiltag og den lidt bredere udvikling. Når flere går sammen, vil der være flere ressourcer at trække på, og det der udvikles vil være til gavn for flere borgere.

Der er afsat 700.000 kr. i 2015, som skal fordeles mellem lokalområderne.

I de følgende år, hvor der også er afsat midler, anbefaler administrationen, at de resterende lokalområder tildeles midler, så alle lokalområder bliver en del af initiativet omkring borgerstyrede budgetter. Administrationen anbefaler, at et lokalområde ikke kan modtage midler to år i træk.

Center for HR og Udvikling anbefaler, at initiativet med borgerstyrede budgetter evalueres ved udgangen af 2015 med henblik på tilpasning og beslutning af model for arbejdet det efterfølgende år.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Konsekvenser for andre udvalg

Borgerdrevne innovation og borgerstyrede budgetter understøtter kommunens vision, bosætningsstrategien og det øgede fokus på landdistriktsudviklingen generelt.

Indstilling

Borgerdirektøren indstiller,

1. **at** udvalget godkender de opstillede kriterier for tildeling af midler til borgerstyrede budgetter,
2. **at** udvalget godkender, at der i 2015 prioriteres de 3 igangsatte lokalområder, der arbejder med borgerdreven innovation,
3. **at** udvalget godkender, at der udpeges 2 nye områder, som vil arbejde med borgerdreven innovation og hen imod lokale kraftcentre,
4. **at** udvalget beslutter en fordeling af de afsatte midler til borgerstyrede budgetter.

Beslutning i Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget den 2. februar 2015:

Fraværende:

Godkendt.

Der tildeles 100.000 kr. til hver af de tre områder, som har arbejdet med borgerstyret innovation, henholdsvis:

Slots Bjergby / Hashøj NV

Bisserup - Rude - Venslev

Hejningen - Stillinge - Havrebjerg

Der tages herefter i april stilling om tildeling af puljemidler til 2 yderligere lokale kraftcentre, som forventes at udgøres af flere samarbejdende lokalråd.

Der følges op på kommunikationen til lokalrådene, bl.a. i forbindelse med mødet, der arrangeres af "Landliv i Slagelse Kommune" (LSK), som afholdes d. 11. marts.